

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-10-19

Diarienummer 0647/19

Handläggare

Gunnar Palm/Trafikkontoret/GBGStad

Telefon: 031-368 26 13

E-post: gunnar.palm@trafikkontoret.goteborg.se

Återremissyttrande över motion av Klara Holmin (MP) och Karin Pleijel (MP) angående tillköp av kollektivtrafik

Förslag till beslut

I trafiknämnden

1. Trafiknämnden översänder trafikkontorets tjänsteutlåtande till kommunfullmäktige som trafiknämndens eget yttrande.

Sammanfattning

Trafiknämnden ska komplettera sitt yttrande över en motion om tillköp i kollektivtrafiken, med ytterligare beslutsunderlag. Motionen gäller subventionering av priset på periodbiljetter inom kollektivtrafiken, så kallad kommunal subvention.

Trafiknämnden ska komplettera sitt yttrande med en beskrivning av Västtrafiks nya modell för kommunal subvention, samt en beräkning av kostnaden för en kommunal subvention.

En kommunal subvention är ett tillköp där kommunen bekostar en del av försäljningspriset för biljetter inom kollektivtrafiken. Göteborgs Stad hade en kommunal subvention mellan åren 2007 och 2019.

Den 4 november 2020 slogs de drygt 70 zonerna i Västtrafiks biljettsystem ihop till tre. Göteborg ingår i Zon A, tillsammans med Mölndal, Partille och Öckerö. Den nya zonstrukturen innebär att periodbiljetter som endast är giltiga för resor inom enskilda kommuner försvinner. Den befintliga modellen för kommunala subventioner blir därigenom inaktuell.

Västtrafik har genomfört en initial analys och identifierat en möjlig ny modell för kommunal subvention. Västtrafiks nya modell för kommunal subvention bygger på att resenärer som köper en periodbiljett får en värdekod som används för att köpa en ny periodbiljett till ett reducerat pris.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Trafikkontoret bedömer att den totala kostnaden för ett tillköp av kommunal subvention är cirka **140 miljoner** kronor per år. Utgångspunkten för beräkningen är att Göteborgs Stad inför en kommunal subvention på periodbiljetten *Zon A 30 dagar* motsvarande 132,5 kronor. Subventionen riktar sig till alla resenärer som är folkbokförda i Göteborgs kommun och den årliga försäljningen av periodbiljetten *Zon A 30 dagar* beräknas till cirka 1 075 000.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bedömningen i trafiknämndens ursprungliga yttrande gäller fortsatt. Se bilaga 3.

Bedömning ur social dimension

Bedömningen i trafiknämndens ursprungliga yttrande gäller fortsatt. Se bilaga 3.

Förhållande till styrande dokument

Bedömningen i trafiknämndens ursprungliga yttrande gäller fortsatt. Se bilaga 3.

Bilagor

1. Motion angående tillköp i kollektivtrafiken.
2. Protokollsutdrag TN 2019-08-29 § 297
3. Trafiknämndens yttrande över motion angående tillköp i kollektivtrafiken.
4. Protokollsutdrag KF 2020-09-10 § 4
5. Återremissyrkande - motion angående tillköp i kollektivtrafiken.
6. Beräkning subvention Göteborg 2021.

Ärendet

Trafiknämnden ska komplettera sitt yttrande över en motion om tillköp i kollektivtrafiken, med ytterligare beslutsunderlag. Motionen gäller subventionering av priset på periodbiljetter inom kollektivtrafiken, så kallad kommunal subvention. Trafiknämnden ska komplettera sitt yttrande med en beskrivning av Västtrafiks nya modell för kommunal subvention, samt en beräkning av kostnaden för en kommunal subvention.

Beskrivning av ärendet

Trafiknämnden blev tillsända en remiss från kommunfullmäktige gällande motion av Karin Holmin (MP) och Karin Pleijel (MP) om tillköp i kollektivtrafiken.

Trafiknämnden tillstyrkte motionen vid dess sammanträde 2019-08-29 § 297.

Kommunfullmäktige beslutade 2020-09-10 att återremittera motionen till trafiknämnden för att komplettera med ytterligare beslutsunderlag. Trafiknämnden ska komplettera sitt yttrande med en beskrivning av Västtrafiks nya modell för kommunal subvention, samt en beräkning av kostnaden för en kommunal subvention.

Tillköp av kollektivtrafik

Västra Götalandsregionen är regional kollektivtrafikmyndighet och ska därmed ansvara för kollektivtrafikens utveckling i Västra Götalands län. Västtrafik AB planerar och upphandlar kollektivtrafiken, på uppdrag av Västra Götalandsregionen. Trafiknämnden företräder Göteborgs Stad och ansvarar för kommunens intressen beträffande kollektivtrafikfrågor.

Tillköp av kollektivtrafik definieras i avtal om ansvar för den regionala kollektivtrafiken i Västra Götalands län. Kollektivtrafikens utveckling ska i första hand ske genom gemensamma samverkansprocesser. Därutöver har kommunerna möjlighet att göra en lokal anpassning i form av tillköp. Tillköp är beställningar som finansieras av annan part än Västra Götalandsregionen.

Tillköp av kollektivtrafik kan avse tillköp av trafik i form av exempelvis en ny busslinje eller ett utökat antal turer, tillköp av snabbare utveckling i form av fordon och drivmedel eller tillköp av biljetter till olika grupper som kommunen vill gynna.

Kommunal subvention

En kommunal subvention är ett tillköp där kommunen bekostar en del av försäljningspriset för biljetter inom kollektivtrafiken. Göteborgs Stad hade en kommunal subvention mellan åren 2007 och 2019. Modellen för kommunal subvention formaliserades år 2012 då staden och Västtrafik tecknade *Avtal om sänkt pris Göteborg kommunladdning*.

Avtalet innebar att Västtrafik sänkte försäljningspriset för periodbiljetter i Göteborg med 100 kronor jämfört med motsvarande biljetter i andra kommuner samt att Göteborgs Stad ersatte Västtrafik med 100 kronor för varje såld periodbiljett. Den kommunala subventionen gynnade alla som köpte periodbiljetter för resor i Göteborg oavsett om köparen var folkbokförd i Göteborg eller i en annan kommun.

Ersättningen för den kommunala subventionen var 90 miljoner kronor per år när avtalet tecknades 2012. Beloppet justerades därefter årligen baserat på Västtrafiks ordinarie

prisjustering och antalet sålda periodbiljetter i Göteborg. Ersättningen för den kommunala subventionen beräknades till 144 miljoner kronor under 2019.

Den kommunala subventionen avslutades i och med kommunstyrelsens beslut om budget för 2019, den 11 november 2018. Göteborgs Stad sade upp avtalet med Västtrafik och försäljningspriset för periodbiljetter i Göteborg höjdes med 135 kronor från och med den 19 augusti 2019.

Tre zoner

Den 4 november 2020 slogs de drygt 70 zonerna i Västtrafiks biljettsystem ihop till tre. Göteborg ingår i zon A, tillsammans med Mölndal, Partille och Öckerö. Den nya zonstrukturen innebär att periodbiljetter som endast är giltiga för resor inom enskilda kommuner försvinner. Den befintliga modellen för kommunala subventioner, där kommunen ersätter Västtrafik för att sänka försäljningspriset på den periodbiljetten som är giltig för resor i kommunen, blir därigenom inaktuell.

Periodbiljetter för Zon A: Göteborg, Mölndal, Partille och Öckerö, för år 2021.

Periodbiljett	Pris vuxen	Pris ungdom (7-19 år, student)
Zon A 30 dagar	795 kr	595 kr
Zon A 90 dagar	2145 kr	1610 kr
Zon A 365 dagar	7950 kr	5950 kr

Ny modell för kommunal subvention

Västtrafik har genomfört en initial analys och identifierat en möjlig ny modell för kommunal subvention. Modellen är enhetlig i hela regionen, utgår från ordinarie biljettsortiment och riktar sig till kommunens invånare.

Västtrafiks nya modell för kommunal subvention bygger på att resenärer som köper en periodbiljett får en värdekod som används för att köpa en ny periodbiljett till ett reducerat pris. Den nya kommunala subventionen blir alltså inte en generell sänkning av biljettpriset för samtliga resenärer utan ett riktat erbjudande till en särskild målgrupp.

Kommunen beslutar vilka resenärer som ska omfattas av den kommunala subventionen, exempelvis resenärer som är folkbokförda i den aktuella kommunen eller resenärer i en särskild åldersgrupp. Västtrafik etablerar en ny tjänst som följer upp den aktuella målgruppen.

För att ta del av nya kommunala subventionen ska resenären vara en registrerad kund hos Västtrafik och ha angivit en e-postadress. Resenären tar del av den kommunala subventionen i form av en värdekod som skickas till resenären ett antal dagar innan giltighetstiden på resenärens innevarande periodbiljett är slut. Värdekoden är inte personlig.

Är resenärens innevarande periodbiljett på ett fysiskt Västtrafikkort skickas värdekoden till resenärens e-postadress. Resenären kan använda värdekoden i en Västtrafikbutik eller hos ett ombud för att köpa en ny periodbiljett till ett reducerat pris.

Är resenärens innevarande periodbiljett i Västtrafiks mobilapplikation To Go skickas värdekoden till resenärens mobiltelefon. Resenären kan använda värdekoden i mobilapplikationen To Go för att köpa en ny periodbiljett till ett reducerat pris.

Faktureringsunderlag sammanställs av Västtrafiks ekonomisystem baserat på antalet värdekoder som har nyttjats och en månadsfaktura skickas till kommunen.

Modellen innebär en viss utvecklings- och driftskostnad och passar därför bättre för en större kommun. Kostnaden för utvecklingen kommer att fördelas på de kommuner som beslutar att införa en kommunal subvention. I takt med att Västtrafiks system utvecklas kommer modellen utvecklas och förfinas. Den exakta lösningen beror alltså på när införandet sker.

Västtrafik kommer att fortsätta arbetet med modellen i samband med att någon kommun blir den första att fatta beslut om att införa en kommunal subvention. Ledtid för utveckling till färdig lösning är beräknat till maximalt ett år.

Förvaltningens bedömning

Trafikkontorets kostnadsberäkning bygger på uppgifter från Västtrafik, se bilaga 6. Trafikkontoret vill understryka att kostnadsberäkningen för en kommunal subvention är osäker, då försäljningen av periodbiljetter är svår att bedöma.

Trafikkontoret bedömer att den totala kostnaden för en kommunal subvention är cirka **140 miljoner kronor** per år i 2021 års prisnivå.

Utgångspunkten för beräkningen är att Göteborg Stad inför en kommunal subvention på periodbiljetten *Zon A 30 dagar* och att subventionen riktar sig till alla resenärer som är folkbokförda i Göteborgs kommun.

Värdekoden som resenären får vid köp av en periodbiljett *Zon A 30 dagar* motsvarar en rabatt på 16 % (132,5 kronor) vid köp av en ny periodbiljett *Zon A 30 dagar*. Den kommunala subventionen innebär att resenärens totala kostnad för en periodbiljett *Zon A 30 dagar* (biljettpris inklusive värdekod) motsvarar månadskostnaden för en periodbiljett *Zon A 365 dagar*.

Beräkningen utgår från antalet sålda periodbiljetter med 30, 90 och 365 dagars giltighet för området Göteborg och Göteborg + under år 2018. Resenärer som köpte periodbiljetter med 90 och 365 dagars giltighet under år 2018, antas istället köpa periodbiljetter med 30 dagars giltighet. Den årliga försäljningen av periodbiljetten *Zon A 30 dagar* beräknas till cirka 1 075 000. Detta medför 1 075 000 värdekoder á 132,5 kronor, till en total kostnad av cirka 140 miljoner kronor per år.

Den slutgiltiga kostnaden för den kommunala subventionen baseras på den faktiska försäljningen av periodbiljetter. Beräkningen är en indikation utifrån de antaganden och avgränsningar som gjorts.

Kerstin Elias

Kristina Lindfors

Avdelningschef

Trafikdirektör